

en Arg., thi han kan i Almindelighed betale, er det modsatte ofte Tilfældet, naar de dømte ere Arb.e, og Arg.ne mener derfor, at den ovenfor omtalte Domstol med de under 1)–3) nævnte Egenskaber dog ikke vil blive af synderlig Interesse for dem og navnlig ikke i synderlig mange Tilfælde vil overflødiggøre Lockouter i Anledning af Arb.brud, naar der ikke føjes en fjerde Bestemmelse til, nemlig 4) at den pekuniære Følge paalægges ikke blot de Arbejdere, der er ansvarlige for Brudet, men selve den Organisation, med hvem Overenskomsten er sluttet. Det er dette, man kalder »det kollektive Ansvar«.

Denne Forskel i Interesserne har medført Vanskeligheder ved at komme til Enighed paa Punkterne: 3) den pekuniære Følge af Brud og 4) det kollektive Ansvar, og denne Uenighed har medført, at Forslaget ikke af Parterne er blevet vedtaget i den oprindelige Skikkelse, hvori det af Formanden var fremsat. Forinden Forslaget fremsættes saaledes, som det er vedtaget af begge Partier, skal nogle Bemærkninger gøres om de to nævnte Spørgsmaal.

Den pekuniære Følge.

Af to Grunde kan man ikke lade det bero ved de almindelige Regler i den gældende Ret, hvilke Følger Overenskomstbrud skal have.

Af de Følger, som den almindelige Ret knytter til Kontraksbrud — nemlig Omstøden af Kontrakten og Erstatning —, kan der som Regel kun blive Tale om Erstatning. Overenskomstens Hensigt er at danne et *varigt* Grundlag i længere Tid for talrige Kontraksforhold, nemlig de individuelle Arbejdskontrakter. Enkelte spredte Krænkelser af dette Grundlag kan ikke give Ret til at omstøde hele Grundlaget. Det eneste Retsmiddel, Loven hjemler, er Erstatning.

Men Erstatningsretten giver ikke de kollektive Aftaler — Overenskomsterne —

tilstrækkelig Beskyttelse, idet mangfoldige Overtrædelser slet ikke har pekuniær Skade til Følge. Naar Overarbejde sker i Strid med Overenskomsten, eller naar vedtagne Regler om Formandsstillingen krænkes, eller Regler om Lærlingeforholdet overtrædes, vil et almindeligt Erstatningskrav ikke hjælpe. Skal Søgemaal for Overenskomstbrud i saadanne Tilfælde virkelig være effektive, maa der skabes *en Hjemmel til at give Brudet en pekuniær Følge*.*)

Men dernæst, selv hvor der kan paa-vises pekuniært Tab af et Overenskomstbrud, synes de almindelige Erstatningsregler mindre vel egnede. I de heromhandlede meget komplicerede Forhold, hvor Skyld fra den ene Parts Side saa ofte kan være fremkaldt ved mindre heldig Op-træden fra den anden Side, og hvor Grænserne for det lovlige og det ulovlige ofte er ret uklare, synes det nødvendigt at betone, at den Part, der har krænket Overenskomsten og som saadan efter almindelige Kontraksregler er erstatningspligtig, ikke derfor ubetinget skal erstatte den fulde Skade, ligegyldig, om hans Skyld har været større eller mindre, ligegyldig, om der er formildende Omstændigheder eller ikke, og ligegyldig, hvilken Anledning Modparten kan have givet.

Det behandlede Lovforslag opfatter derfor den pekuniære Følge som en *Bod* i Lighed med en Konventionalbod. Hvor Skade ikke er lidt ved Overenskomstbrudet, vil det nærmest være Bødesynspunktet, som bliver at lægge til Grund. Er Skade lidt, vil det nærmest blive Erstatningssynspunktet. Men i begge Tilfælde vil der være at tage Hensyn til de Forhold, der har forvoldt Brudet, og Brudets mere eller mindre undskyldelige Karakter, saa at Bodden endog under særlig formildende Omstændigheder ganske kan bortfalde.

Til Oplysning om denne Ordnings Nødvendighed særlig for Arbejderpartiet skal der blot mindes om, at det væsentligste Brud, der vil være Tale om fra Arbejdernes

*) Det har uden Tvivl været ud fra denne Betragtning, at „Den permanente Voldgiftsret“ med alles Billigelse, men uden udtrykkelig Hjemmel, idømmer Bøder for Brud paa Septemberforliget.